
NKA 11/21 NKA mot 2030
Saksdokument: a NKA mot 2030

Forslag til vedtak:

Årsmøtet drøftet NKAs arbeid i perioden frem mot 2030 og ber styret arbeide videre med denne satsingen.

NKA 11/21 NKA MOT 2030

Denne saken var planlagt til årsmøtet i 2020, men var en av sakene som ikke ble behandlet da årsmøtet måtte avlyses som fysisk møte.

Styret har ønsket å ta saken opp igjen på årsmøtet i 2021 og justere saksdokumentet i tråd med samtaler og arbeid som har funnet sted siden notatet til årsmøtet 2020 ble ferdigstilt.

I 2030 er det klart for markeringen av et av de mest symbolsterke årstallene i norsk historie: 1030. Planleggingen av nasjonaljubileet 2030 er godt i gang allerede.

Olav Haraldssons fall i slaget på Stiklestad og helgenkåringen i Nidaros året etter. Denne hendelsen er en merkestein i vår kollektive hukommelse og fikk dyptgripende konsekvenser for Norge. Dette slaget viste seg å bli noe mer enn en hendelse på et bestemt sted og en bestemt dato. Det fikk konsekvenser for utformingen av samfunnsinstitusjoner og maktforhold innad i Norge og skulle vise seg å påvirke Norges plass i det europeiske maktbilde. Slaget på Stiklestad i 1030 er gått inn i den kollektive bevisstheten og er blitt et vannskille i norsk historie. Olavs fall og helgenkåringen er blitt bestemmende for forståelsen av Norge. I dag er de kritiske stemmene også tydelige, både knyttet til hvem Olav var, men også til bruken av ham. Slike kritiske røster hører naturlig hjemme i markeringen.

Dette er altså ikke et jubileum som først og fremst skal feires, men en markering som skal brukes. Styret for NKA har drøftet hvordan vi kan arbeide med markeringen. Det er ikke utmeislet konkrete planer, men styret ønsker å legge frem sine tanker og visjoner for årsmøtet.

NKA ønsker å bidra til en markering av 2030-jubileet som løfter tydelig frem verdier og åndelige perspektiver, og bidra til at markeringen er inkluderende og samtidsrelevant. For NKA har tema knyttet til kristendom og samfunn vært bærende for bevegelsens arbeid, det bør naturlig nok også prege NKAs bidrag til 2030-markeringen. NKA skal også bidra til at økumeniske perspektiver preger både selve markeringen i 2030. men også debatten i årene frem mot jubileumsåret.

NKA har hatt kontakt med Nasjonaljubileet 2030, for å være orientert om arbeidet og om mulig koble seg på noen av de enkeltarrangementene som foregår i tide frem til 2030. Det er definert en rekke jubileumsaktører. Her er listen inklusive årstallet for deres hovedmarkering.

Hundorp 2021

Status Mære 2021

Opplysningsvesenets fonds 200-årsjubileum i 2021

Eidsivating 2022

Status Tore Hunds rike 2023

Moster 2024

Nasjonalt Utvandrerjubileum 2025

Valldal 2029

Den norske kirke, Kulturvernforbundet og Olavsdagene i Sarpsborg kommer også til å ha arrangementer og markeringer.

2030-markeringen i NKA:

Styret for NKA ønsker å bidra til at de neste 10 årene gis rom for «Den store samtalen» om hva slags samfunn vi er blitt. Hva har vi tatt med oss fra fortiden og hva leverer vi videre? Hvilke grunnpillarer er det norske samfunnet bygd på og hvilke skal bære det videre? I Grunnlovens § 2 heter det at «Verdigrunnlaget skal framleis vere den kristne og humanistiske arven vår. Denne grunnlova skal tryggje demokratiet, rettsstaten og menneskerettane.» Hvordan kan vi styrke fellesskap og verdier i en tid der den offentlige samtalen blir stadig mer brutalisert og verdier stadig utfordres.

Styret har vurdert om det er aktuelt å identifisere ett tema for hvert år og la det prege arrangementer i NKAs regi, men er kommet til at det å identifisere konkrete tema for de neste ti årene ikke vil være hensiktsmessig. I stedet kan aktuelle tema identifiseres i forbindelse med strategiplan og årsplan.

Styret er opptatt av å identifisere hva som skal være NKAs bidrag og hva som skal prege NKAs arrangementer. Da må vi ha sideblikk til hva andre bidrar med? Styret er også opptatt av at markeringen ikke skal bli innadvendt, men bære preg av et løftet blikk og bredt engasjement. Planene frem mot 2030 vil først og fremst forplikte NKA sentralt, men kan også bli en inspirasjonskilde for hele kirkeakademi-bevegelsen: å la den store samtalen prege arrangementer over hele landet i tiden frem mot 2030.

Styret har i sine samtaler om dette pekt på aktuelle ideer, perspektiver og vinklinger:

- NKA bør velge ulike tema som ansporer til dialog. Ulike stemmer som peker frem i tid.
- Debatten må være preget av et løftet blikk.
- Hvordan være kirke i en ny tid, i et nytt Norge, i en ny verden.
- Hvordan kan vi unngå en nederlagsstemning eller forskansning i et tidsskifte.
- Hvordan være kirke i et livssynsåpent samfunn?
- Religioner og livssyn har også negative sider. NKA bør gå inn i debatten om utviklingstrekk i religionen som er innadvendte og dysfunksjonelle. Vi skal ikke forsvare dysfunksjonell religionsutøvelse.
- Kristenretten: Hvordan har den preget samfunnet
- Olavsskikkelsen er internasjonal. Dette kan ikke bli et nasjonalt jubileum, men må være både økumenisk og internasjonalt orientert. Olav er sentral både i den katolske og de ortodokse kirker.
- Hvilke verdier skal samfunnet bygge på, og hvordan bygger vi dem?
- Kontrafaktisk historie: Om kristendommen ikke fantes, om kirken ikke fantes om Olav Haraldsson ikke fantes.

Styret har satt ned en komite som kan arbeide med ideer og perspektiver. Gruppen ledes av Jorun Vang fra styret, og består ellers av Bodil Evjenth (Katolsk Forum i Trondheim), Jon Høsøyen (Røros kirkeakademi) og Petter Skippervold.

De fleste i denne gruppen deltok i et besøk i Vitenskapsmuseet i Trondheim i juli 2020 for å se Høydalsteppet og annen kirkekunst og Mariakapellet i Nidarosdomen. Deretter hadde gruppen en samtale knyttet til tema 2030-markeringen under Olavsfest 2020.

Markeringen frem mot 2030 skal, i tråd med tidligere føringer fra styret, både være konsentrert om det historiske, det nåtidige og fremtiden. Den skal ha en kulturhistorisk del, men også et framtidsperspektiv. Det kulturhistoriske jobber vi godt med. Hvordan skal vi prege årene fram til 2030? Er det en ide om å ha et historisk tema på årsmøtene på fredagskvelden?

Arbeidsgruppen kan bidra med å lage en ressursbank med ulike tema som medlemsakademiene kan ta utgangspunkt i.

Et mulig 2030-teppe ble diskutert, som en av flere ideer. Dette kan bestå av ett større teppe eller flere mindre.

På grunn av Koronapandemien ble gruppens øvrige møter i 2020 avlyst, og det er uklart hvor fort man kan ha fysiske møter.

Det er likevel ønskelig å starte opp med enkeltarrangementer i 2021. Et aktuelt jubileum er Hundtorp 2021. Der markeres det at det er tusen år siden kong Olav Haraldsson og hersen Dale-Gudbrand møttes på Hundorp i 1021. Dette jubileet blir arrangert av Sør-Fron kommune og Innlandet fylkeskommune. NKA vurderer om det er mulig å bidra inn i markeringen, for eksempel med en samtale med utgangspunkt i behovet for dialog og samtale på vers av meninger, tro og syn

Andre konkrete ideer som har vært oppe i styrets drøftinger:

Konkrete ideer:

1. Kan vi lage noe som står igjen etter 2030-markeringen.

To ideer:

- a. En artikkelsamling, basert på foredrag som er holdt i NKA-sammenheng bi perioden frem mot 2030.
- b. Etablere et forum for religionsdialog knyttet opp mot Olavsfest i Trondheim. Forumet kan samarbeide med de religionsdialogiske sentra som allerede er etablert flere steder i landet. Dette kan for eksempel ha form av at sentrale personer fra ulike religioner snakker sammen først, så åpnes det for publikum.

2. Det er kommet et forslag fra Bodil Evjenth. Katolsk forum Trondheim om det kan lages et «2030-teppe»

I flere europeiske land henger det gamle vevde tepper som fremstiller et slag eller historiske hendelser. Bayeaux-teppet er ett eksempel, men det finnes flere, både i fransk, skotsk og engelsk historie. Et slik teppe kan veves eller broderes av mange mennesker eller grupper av mennesker. I Skottland har de laget en rekke tepper som viser Skottlands historie fra 8500 f.kr til 2013.

Ideen er altså denne:

Norges historie under kristendommen 1030-2030.

Det lages et teppe på 10-15 meter. Det lages som en dugnad av grupper over hele landet. Det brukes ulike teknikker, elementene sys så sammen.

Det lages en arbeidsgruppe som bestemmer ulike episoder/hendelser/personer fra Norges historie, som så fordeles til grupper over hele landet. Ulike teknikker kan tas i bruk. En slik arbeidsgruppe bør være sammensatt av representanter for NKA, historiker, kunstner, designere.

Det må tas stilling til finansiering og dersom kunstnere skal bidra: konkurransehensyn. Kan medlemsakademiene involveres i å lage elementer til et teppe. Kan vi spørre skoleklasser, kunstklasser?

Hvordan et eventuelt teppe skal utformes må ligge i en arbeidsgruppe.

3. NKA kan ta initiativ til regionalt samarbeid i tiden frem mot 2030; der akademier i hvert fylke, hver region samarbeider om tema eller større seminarer. Årsmøtet inviteres til å gi tilbakemeldinger på om dette er av interesse.
4. Kan vi på hvert årsmøte frem til 2030, på fredagen kl 20.30 ha en samtale med en aktuell person i flygelsalongen?
5. Kan NKA bidra – sammen med andre aktører - til å bygge opp en forestilling som kan dra på rundtur i hele landet. Reiseruten kan være knyttet til Olavs reise gjennom landet.